Ulrich Vogels tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig

Taler
Ulrich Vogel
Pastor for de danske menigheder i Egernførde og Holtena

Dato
7. juni 2024

Sted
Jernved Danske Skole,
Schulstraße 50, 24229
Dänischenhagen, Tyskland

Sydslesvig kommer i mål

Jernved Danske Skole har altid været et af de steder, hvor jeg er kommet med ekstra glæde. Tænk hvis jeg selv havde haft mulighed for at gå i skole sådan et hyggeligt sted! Nærhed, tryghed og kendskab til hinanden.
Derfor er det en særlig ære for mig at have lov til at holde tale her i dag. Da jeg sagde ja til at komme for længe siden, var jeg dog ikke klar over, hvad mottoet ville være i år. For så havde jeg muligvis tænkt mig om:
"Sydslesvig kommer i mål". Anledningen er jo ellers en festlig. Mindretallenes europamesterskab i fodbold, der på sportslig vis sætter mindretallenes eksistens på landkortet. Det er naturligvis glædeligt og godt.
Men derfra og så at blive til en fælles målsætning for hele Sydslesvig at komme i mål, er jo lidt af et tigerspring. Hvilket, hvorfor og hvordan, har man lyst til at spørge.
Jeg bryder mig kun betinget om trenden med at opstille udviklingsplaner og årsmål. For naturligvis er det vigtigt at vide, hvilket perspektiv man vil arbejde ud fra. Men viljen til at ville forme og regulere virkeligheden, har så også den indbyggede fare, at man samtidigt kvæler alt andet liv, der ikke passer ind under målsætningen. Eller at der kan opstå et stort gab mellem målsætningen og virkeligheden, der bestemt ikke virker særligt befordrende og ikke mindst ofte afholder gode folk, der ikke helt er på linje med målsætningen, fra anderledes aktivt at blive del af holdet.

Men så er banen vist kridtet op for min tale.

Jeg oplever vort mindretal – og det er positivt ment - som en meget broget skare. Jeg har virket som præst såvel ved vestkysten som ved østkysten, men jeg har jo også nydt godt af det folkelige- kulturelle arbejde via SSF eller på biblioteket.

Overalt har jeg mødt dejlige mennesker med en - til at begynde med - overraskende bred vifte af baggrunde og levemåder.
Det danske sprog har fyldt noget mindre end jeg havde regnet med, da jeg kom til Sydslesvig. Til gengæld har jeg aldrig været i tvivl om, hvordan de fleste er forbundne gemmen et ønske om et andet fællesskab og et andet menneskesyn end det, flertalsbefolkningen står for. Og ikke mindst på de små steder har jeg mødt lidt Morten Korch- eller lidt Astrid Lindgren-idyl. Nærhed og tryghed er jo også meget gode værdier - ligesom her på skolen.

Hvad er målet?

For mig at se er det netop dette: at mindretallet er paraply for de mange mennesker, der i forvejen har deres liv i mindretallets institutioner og foreninger og som sådan fremmer hjemmefølelse og tilhørighed under et dansk fortegn. Naturligvis er sproget et vigtigt redskab i denne sammenhæng, men det er nu heller ikke alt. For ellers var der jo ikke så mange af Jer forældre, der valgte at tilmelde Jeres børn en dansk børnehave eller skole, selvom I egentlig kun eller hovedsageligt taler tysk derhjemme. Den danske "pakke" rummer netop langt mere end blot at kunne tale sproget – selvom det naturligvis er ønskeligt. Der er hygge og afslappethed, der er rummelighed og det grundtvigske "lysten, der driver værket", der er ord som f.eks. "pyt". Men nu, hvor vi endda er repræsenteret i Forbundsdagen, kunne det jo være et oplagt projekt at sørge for, at alle i grænselandet gratis uden vanskeligheder og en hel masse ekstra foranstaltninger kunne modtage dansk TV. Det ville højne de sproglige færdigheder i den sydlige del af Sydslesvig ganske gevaldigt.
Men ellers er det ikke blot "danskere, der findes i mange forskellige modeller", det gør danskheden jo også. I København er man bestemt ikke på samme måde som i Nordjylland, hverken kulturelt eller sprogligt og vi her i Sydslesvig er igen noget helt for os selv, fordi vi naturligvis også tager farve af landskabet og menneskene omkring os. De færreste lever derfor et liv, der er "så dansk som muligt", men snarere et liv mellem to kulturer. For mange er det derfor heller ikke et spørgsmål om et "enten eller", men snarere om et "både og". Men kan sagtens glæde sig over vores nye konge og samtidigt juble, når Holstein Kiel rykker op, eller når THW Kiel igen har vundet en vigtig kamp. Det er jo bare den virkelighed, de fleste af os lever i: at vi hver især "bastler os" - for at sige det med et sydslesvigsk ord – vores helt en egen identitet, hvor det mest af alt er rummeligheden og ønsket om et andet liv, der bliver det fælles og det, der forbinder os med hinanden.

Som bøsse er jeg ofte blevet mødt med en forventning om dermed også at repræsentere en ganske bestemt identitet og væremåde. Den har jeg aldrig købt. Det har jo altid kun været én del af min personlighed blandt så mange andre. Det er ikke andre, der skal definere min identitet, men den skal passe til min baggrund og mine oplevelser undervejs. Og det gælder vist også for de fleste her i Sydslesvig.

Derfor kunne jeg også forestille mig, at vi meget oftere kunne "komme i mål", hvis man opgav at kræve én form for identitet hos sine tilhængere fremfor at kunne glæde sig over den brede vifte af forskellige identiteter og den særlige dynamik, der er gemt der.
Samtidigt kunne man så også få bugt med det fænomen i Sydslesvig, at det er så forholdsvis få, der bestemmer over så mange. Et væld af udvalg og foreninger kunne jo ellers få det til at se ud, som om det danske Sydslesvig virkelig boblede af liv og inddragelse, men ikke så sjældent er det ved nærmere eftersyn blot spil for galleriet, idet det meget ofte er de samme få "på linje", der bærer op til adskillige kasketter. Naturligvis fortæller det også noget om ildsjæle og et ægte engagement og tak for det! Men jo også noget om, at det kniber med at finde folk nok, der virkelig kan stå inde for den "rette" kurs fremfor at udvise en pragmatisk, afslappet og i mine øjne anderledes "dansk" indstilling overfor den virkelighed, folk lever i.

Sydslesvig og vores danske mindretal kommer bedst i mål, når det byder på rummelighed og plads til forskellighed, ikke blot udadtil, men ikke mindst også i egne rækker.
Mit Sydslesvig er som at kigge ud over havet en lun sommeraften: Her er der højt til loftet med fred og frihed for krop og sjæl.

Rigtig godt årsmøde og rigtig god sommer!

Kilde
syfo.de

Kildetype
Dokumentation på online medie

Tags
Festtale

Relateret

Christian Dirschauers tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig
8. juni 2024

Gitte Hougaard-Werners tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig
7. juni 2024

Heino Aggerdams tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig
7. juni 2024

Jens A. Christiansens tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig
8. juni 2024

Jørgen Bruun Christensens tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig
8. juni 2024

Jørgen Ku□hls tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig
7. juni 2024

Kirsten Rykind-Eriksens tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig
8. juni 2024

Kjell Kristian Egges tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig
7. juni 2024

Mats Rosenbaums tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig
7. juni 2024

Mats Rosenbaums tale ved de danske årsmøder i Sydslesvig
8. juni 2024

Mette Frederiksens radiohilsen til de danske årsmøder i Sydslesvig
7. juni 2024

URI
https://www.dansketaler.dk/tale/ulrich-vogels-tale-ved-de-danske-arsmoder-i-sydslesvig